

betegnet Grunden dertil, idet de nemlig ere saa daarligt arronderede, at enhver forstandig Mand veibliffelig vil see, at han ikke kan kjøbe dem uden at være belavet paa et aarligt tilbagevendende Tab i de første Aaringer. For Hillerødholms og Trollesmindes Bedkommende har dette Forhold kunnet ændres derved, at den samme Mand har begge disse to Gaarde, og ved det nye Forholds Indtrædelse er det udtryffeligt stillet som Betingelse, at Gaardene ere blevne arronderede saaledes, som de forstandigvis bør være eller maaskee allerede forlængst burde have været. Naar man iøvrigt taler om disse Gaardes store Værdi, vil jeg gjøre opmærksom paa et Forhold, som ogsaa er overordentligt uheldigt for dem, og det er deres Beliggenhed ved Siden af Byen samt en stor Mangel paa Arbeidskraft, saaledes at de ikke have kunnet faae deres Høstarbejde tilendebragt i rette Tid. Jeg troer, at jeg uden forøvrigt at anklage mine Forgængere, tør sige, at dette ogsaa ligger i en slet Administration af det nærmest omkring liggende Terrain. Manglen paa Arbeidskraft har allerede for mange Aar siden været følt og bemærket, og man har derfor udlagt ikke saa ganske smaa Arealer for at bebygge dem til Arbeidere i den Hensigt derved at afhjælpe denne sølelige Mangel; men dette har man ikke gjort med den Omfagt, som var nødvendig for at naae Maalet, og Resultatet deraf er blevet, at der nu er en heel Deel Boelsmænd siddende deromkring, som have tilstrækkeligt at passe med deres egen Jord, eller hvis Lødder ialtfald ere saa store, at de holde Kjøretoi, og derfor søge Arbeidsfortjeneste andre Steder end ved de Arbeider, hvortil Gaardene trænge. Dette er et Forhold, som jeg ogsaa agter at forandre derved, at imedens man hidtil, fastholdende den gamle Tænkemaade, har vægret sig ved at sælge disse omliggende Steder og derved har bevaret det nuværende Forhold, saa er det min Tanke at imødefomme det Duffe, der fra flere Sider er yttret om at sælge dem. Derved vil efter al Sandsynlighed den Udfyktning, der er nødvendig for at skaffe Arbeidskraft tilstede, komme af sig selv og det paa en Maade, som jeg maa forudsætte er den gavn-

ligste eller i alt Fald den behageligste for Beboerne. Dog, mine Herrer, der er endnu et Hensyn, som jeg tilstaaer for mig har været det væsentligste og afgjørende ved at bortforpagte de to Gaarde, medens det vistnok var af væsentlig Interesse at holde den tredje fri, og det er Hensynet til de nuværende Forpagteres Stilling. Det er Ingen ubekjendt, som kjender disse Eiendomme og som kjender Noget til deres Historie, at de væsentligst ere blevne til, hvad de ere, ved de nuværende Forpagteres Arbeide og Capital, og jeg kunde derfor ikke for mit Bedkommende nære den allerringeste Tvivl om, at Rigsdagen og navnlig dette Things Medlemmer, der vide at vurdere, hvad det vil sige, at blive jaget bort fra det Sted, man har, vilde være i Overeensstemmelse med mig, naar jeg ved de nye Bortforpagtninger gav Forpagterne Leilighed til at drage Nytte af deres Formue, som de have sat i Eiendommene for at forbedre dem. Jeg skal i saa Henseende henlede Opmærksomheden paa, at da disse Gaarde sidste Gang bleve bortforpagtede, blev der paalagt Forpagterne store Grundforbedringsarbeider, som de troeligen have udført, men hvoraf de ganske vist hidtil ikke have kunnet høste nogen Nytte; først nu er Tidspunktet kommet, da de skulle have Nytte deraf. Dette har for mig været en bestemmende Grund til at fornye Forpagtningen for dem, idet jeg ikke kunde tvivle om, at ligesaalidt Rigsdagen som jeg vilde stryge Frugten af disse Mænds Formue ind i Statskassen. Jeg sagde, at der efter min Overbeviisning — og jeg har undersøgt dette Forhold — ikke var nogen finantsiel Fordeel at opnaae ved at sælge disse Gaarde. Forøgelsen af Indtægten af disse Eiendomme er med de nye Forpagtninger omtrent 2500 Rd., som de ikke hidtil have svaret, foruden at der er bortfaldet forfjellige Refusioner og Godtgjørelser, som de fik for afstaaet Hoveri og hvad det nu var, samt foruden, som jeg før nævnte, Skattebyrden, der hidtil har paahvilet Statskassen, men nu paahviler Forpagterne, saavel som fuld Bedligholdelsespligt, hvilken de heller ikke tidligere have havt. Der var altsaa efter min Overbeviisning ikke nogen finantsiel Fordeel at opnaae ved Salg, thi de Mænd, som sidde der nu,